

ΠΡΑΓΜΑΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΘΗΡΑΪΚΗΣ ΠΑΤΡΙΑΣ

ΕΛΑ ΣΤΗ ΠΑΡΕΑ ΤΑΣ ΦΑΝΤΑΡΕ

«Κλήθηκα στον Αυστραλιανό Στρατό στις 11 Μαΐου 1942. Ήμουν τότε 22 ετών. Μαζί μου κλήθηκαν στο στρατόπεδο πάνω στους 300 Έλληνες και 500 Εβραίοι, οι οποίοι είχαν καταφέρει να ξεφύγουν από τους Ναζί στην Ευρώπη. Ήμασταν μεν φαντάροι επειδή όμως δεν είχαμε πολιτογραφεί, δεν μας είχαν στείλει στον πόλεμο. Για 18 μάνες δούλευα στην μεγαλύτερη αποθήκη πυρομαχικών της Αυστραλίας, στα βουνά επάνω, 30 μίλια μακριά από το Bathurst. Υπήρχαν γύρω στις 70 αποθήκες, κτισμένες μέσα στα βουνά και καλυμμένες από δέντρα. Θυμάμαι πάντα χειμώνας καιρός και έπρεπε να φορτώσουμε τρένα με πυρομαχικά να πάνε στην Νέα Γουινέα. Δουλεύαμε μέχρι τα μεσάνυχτα με το χιόνι να πέφτει σαν μπαγκέτα. Απολύθηκα από φαντάρος στις 15 Απριλίου 1945».

ΦΟΣ ΣΤΗΝ ΑΚΡΗ ΤΟΥ ΤΟΥΝΕΑ
Μπορεί τα πρώτα χρόνια στην πλούσια Αυστραλία να είχαν τις δικές τους δυσκολίες, σε σύγκριση όμως με τις δυσκολίες της καθημερινότητας στην φιωχομάνα Ελλάδα, ωχριούν όχι μόνο σε ένταση αλλά και σημαντικότητα. Φτάνοντας στην πλούσια και ακαντή αυτή χώρα, ο αμούστακος τότε Μανώλης Κασσιμάτης πέφειται απευθείας με τα μούτρα στην δουλειά, γρήγορα όμως οι κόποι αρχίζουν να αποδίδουν καρπούς.

Ερχόμενος στην Αυστραλία, εγκατασταθήκατε αμέσως στο Σίδνεϊ;
Όχι. Πήγα στα αδέλφια μου που ζούσαν σε ένα χωριό – το Temora – γύρω στα 300 μίλια από εδώ. Στην συνέχεια τα αδέλφια μου αγόρασαν και άλλα μαγαζά στο Young. Μόλις έφτασα εκεί έκανα παρέα με τους άλλους νέους του χωριού και ξέκίνησα να παίζω ράγκμπι μαζί τους στο Police Boys Club. Ήμουν ένας από τους ντόπιους και πέρασα πάρα πολύ ωραία εκεί. Τέσσερις μίνες μετά την άφιξη μου στην Αυστραλία, ακολούθησε και ο αδελφός μου ο Τσαγκάρης. Αποφασίσαμε λοιπόν να αγοράσουμε από κοινού μαγαζί σε ένα μικρό χωριό έξω από το Temora. Λίγο αργότερα όμως κλήθηκα στον Αυστραλιανό στρατό (δείτε σχετικό πάνελ) και έτσι ο αδελφός μου έμεινε μόνος του στο μαγαζί. Με την απόλυτη μου κάθισα με τον αδελφό μου για δώδεκα μίνες σε ένα κοντινό χωριό και μετά κατέβηκα στο Σίδνεϊ μαζί με τον Πέτρο Κωρονέο, ο οποίος πάντα στην αεροπορία ήταν ήμουν εγώ φαντάρος. Μαζί ανοίξαμε το καλύτερο milk bar στη προάσπια του Σίδνεϊ, το Oasis Milk Bar στο Chatswood.

Ποιες άλλες δυσκολίες αντιμετωπίζατε τότε;
Το πιο δύσκολο αφορούσε την εύρεση προσωπικού. Όχι μόνο πάνω λίγοι οι Έλληνες αλλά και όλα τα μαγαζά ζητούσαν εργάτες. Θυμάμαι μια πινακίδα που είχε αναρτήσει ο David Jones στην οποία έλεγε: «Παρακαλώ να είστε ευγενικοί στο προσωπικό μας. Είναι πιο δύσκολο να βρεθούν από τους πελάτες». Λόγω πολέμου η μετανάστευση είχε σταματήσει και δεν ερχόντουσαν εδώ νέα άτομα από την Ελλάδα. Οι υπόλοιποι που πάντα εδώ προπολεμικά, είχαν τις δικές τους επιχειρήσεις.

Γιατί όμως έπρεπε το προσωπικό σας να είναι οπωδόποτε Έλληνες;
Κυρίως οι ώρες που δουλεύαμε από το πρωί μέχρι τα μεσάνυχτα. Και ξέκαισε τους Αυστραλούς – δεν δουλεύαν τότε.

Ωρες προσωπικής ελευθερίας υπήρχαν;

Εγώ στο Chatswood ήμουν τυχερός γιατί είχα τον συνέταιρο μου. Τους πρώτους 12 μίνες δουλεύαμε ασταμάτητα. Όταν όμως πιαστάκιμε, έπαιρνα δυο απογεύματα εγώ και δυο ο συνέταιρος μου, ενώ είχαμε και κάθε δεύτερη Κυριακή άδεια. Τις περιοστιερες ώρες της ξεδεύαμε κυνηγώντας κορίτσια. Είχε παντρεύτει και η Βασιλίσσα Ελισάβετ με τον πρίγκιπα Φίλιπ, και έτσι οι Έλληνες είχαν τότε μεγάλη πέραση στο αιθενές φύλο της Αυστραλίας!

Πώς ήταν οι σχέσεις σας με τους άλλους Έλληνες τότε;

Το ελληνικό στοιχείο τότε δεν πάντα όπως είναι σήμερα. Η μόνη φορά που σημίγματε πάντα στις εκκλησίες. Τότε είχαμε δυο ναούς. Εμείς οι Κυθήριοι μαζί με τους Πελοποννήσιους κτίσαμε και πηγαίναμε στην Αγία Τριάδα. Η Αγία Σοφία κτίστηκε από τους Καστελλορίζιους. Σημίγματε λοιπόν κάθε απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα στην Αγία Τριάδα, και όλοι μαζί πάντα ζήτημα να περνούσαμε τα 200 άτομα.

Υπήρχε αντιπαράθεση μεταξύ Κυθηρίων και Καστελλορίζιων;

Όντως υπήρχε. Όχι μεγάλη, αλλά προσπαθούσε ο ένας να κάνει κάπια καλύτερο από τον άλλο. Θα τον χαρακτήριζα ως φιλικό ανταγωνισμό.

Πόσο καιρό μείνατε στο Chatswood?

Συνολικά 21 χρόνια. Στην καφετέρια όμως μόνο 5. Μετά από το Oasis αγόρασα ένα ζαχαροπλάστειο στο Crows Nest με πολύ προσωπικό. Για να καταλάβεις υπήρχαν συνολικά 15 ζαχαροπλάστεις. Στην συνέχεια με έπιασε έλκος του στομάχου και ο γιατρός μου επέβαλε να πουλήσω το ζαχαροπλάστειό. Έπρεπε να βρω μια δουλειά όπου θα δούλευα κανονικές ώρες. Το μόνο που ήξερα να κάνω πάντα παπούτσια. Ήθελα λοιπόν να κάθη απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα στην Αγία Τριάδα, και όλοι μαζί πάντα ζήτημα να περνούσαμε τα 200 άτομα.

Με την κυρία Σταματίνα πότε παντρευτήκατε;
Το 1953 και έχουμε κάνει τρία παιδιά μαζί. Έχω